

Valtuusto

19.01.2026

Espoon kaupunki

Valtuusto

Kokoustiedot

Aika 19.01.2026 klo 17:30 -
Paikka Valtuustotalo, Espoonkatu 5
Lisätietoja Esteilmoitukset: valtuustonsihteei@espoo.fi

Käsiteltävät asiat

Asian nro	Liitteen nro	Kokousasian otsikko	Sivu
1		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	2
2		Pöytäkirjan tarkastajien valinta	3
3		Liikunta- ja hyvinvointilautakunnan varajäsenen eronpyyntö ja täydennysvaali	4
4		Teknisen lautakunnan varajäsenen vaalikelpoisuuden menetys ja täydennysvaali	7
5		Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden lautamiehen eronpyyntö ja täydennysvaali	10
6		Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden lautamiehen vaalikelpoisuuden menetys ja täydennysvaali	15
7		Kiinteistötoimitusten uskotun miehen vaalikelpoisuuden puute ja täydennysvaali	20
8	1	Espoon nuorisovaltuuston aloitteet ja kannanotot vuonna 2025	22
9		Valtuustokysymys vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymisestä Espoon kaupungilla (Pöydälle 8.12.2025)	24
10		Valtuustokysymys Espoon hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen nykytilasta sekä yhteistyöstä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa	29
11		Valtuustoaloite lasten ja nuorten harrastustoiminta -rahaston perustamiseksi	37
12		Valtuustoaloite tuotteiden, palveluiden tai raaka-aineiden hankkimatta jättämisestä Israelin laittomista siirtokunnista	40
13		Kokouksessa jätetyt aloitteet ja kysymykset	46

Espoo 8.1.2026

Saara Hyrkkö
puheenjohtaja

Valtuusto

19.01.2026

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätösehdotus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Selostus

Valtuusto oli kutsuttu koolle puheenjohtajan allekirjoittamalla 8.1.2026 päivätyllä jäsenille toimitetulla kokouskutsulla.

2 **Pöytäkirjan tarkastajien valinta**

Päätösehdotus Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Kok. / SDP.

Valtuusto 19.01.2026

3

Liikunta- ja hyvinvointilautakunnan varajäsenen eronpyyntö ja täydennysvaali

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaukonen Katariina

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto valitsee liikunta- ja hyvinvointilautakuntaan jäsenen Petra Mannehin (SDP) henkilökohtaiseksi varajäseneksi Piia Pulkkinen (SDP) tilalle _____ (SDP).

Käsittely

Päätös

Selostus

Piia Pulkkinen (SDP) on 5.11.2025 saapuneella sähköpostilla pyytänyt eroa luottamustoimestaan liikunta- ja hyvinvointilautakunnan varajäsenenä perusteenaan henkilökohtaiset syyt.

Hallintosäännön I osan 4. luvun 2 §:n mukaan mm. liikunta- ja hyvinvointilautakunnassa on kummassakin kolmesta (13) jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettu tai varavaltuutettu.

Kuntalain 74 §:n 1 mom. mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan: 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö

2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa

3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon tasa-arvolain säännökset. Kunnallisten toimielinten valintaa koskee tasa-arvolain 4 a §, jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä tulee valtuustoa lukuun ottamatta olla vähintään 40 % naisia ja vähintään 40 % miehiä.

Lautakunnassa tulee siten olla toista sukupuolta edustettuna vähintään kuusi (6). Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Tasa-arvolaista poikkeamiseen on oltava erityinen syy.

Liikunta- ja hyvinvointilautakunnan varajäsenistä 7 on naisia ja 6 miestä. Valittava varajäsen voi olla mies tai nainen.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.12.2025 § 366

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto valitsee liikunta- ja hyvinvointilautakuntaan jäsenen Petra Mannehin (SDP) henkilökohtaiseksi varajäseneksi Piia Pulkkinen (SDP) tilalle _____ (SDP).

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

Oheismateriaali

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

6/46

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 366

15.12.2025
19.01.2026

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

7/46

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 367

15.12.2025
19.01.2026

Asianumero 96/00.00.01/2025

Valtuusto 19.01.2026

4

Teknisen lautakunnan varajäsenen vaalikelpoisuuden menetys ja täydennysvaali

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaukonen Katariina

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto valitsee teknisen lautakunnan jäsenen Tapio Pesolan (Vihr.) henkilökohtaiseksi varajäseneksi Owain Hopeakedon (Vihr.) tilalle _____ (Vihr.).

Käsittely

Päätös

Selostus

Owain Hopeaketo (Vihr.) on 17.11.2025 saapuneella sähköpostilla pyytänyt eroa luottamustoimestaan teknisen lautakunnan varajäsenenä perusteenaan paikkakunnalta muutto. Paikkakunnalta muuton seurauksena luottamushenkilö menettää vaalikelpoisuuteensa.

Hallintosäännön I osan 4. luvun 6 § mukaan teknisessä lautakunnassa on 13 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan jäsenistä vähintään viiden tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Puheenjohtajan tulee olla valtuutettu ja varapuheenjohtajan valtuutettu tai varavaltuutettu.

Kuntalain 74 §:n 1 mom. mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:
1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö
2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 367

15.12.2025
19.01.2026

tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa

3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon tasa-arvolain säännökset. Kunnallisten toimielinten valintaa koskee tasa-arvolain 4 a §, jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä tulee valtuustoa lukuun ottamatta olla vähintään 40 % naisia ja vähintään 40 % miehiä.

Lautakunnassa tulee siten olla toista sukupuolta edustettuna vähintään kuusi (6).

Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Tasa-arvolaista poikkeamiseen on oltava erityinen syy.

Teknisen lautakunnan varajäsenistä 7 on miestä ja 6 naisia. Varajäseneksi voidaan valita mies tai nainen.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.12.2025 § 367

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto valitsee teknisen lautakunnan jäsenen Tapio Pesolan (Vihr.) henkilökohtaiseksi varajäseneksi Owain Hopeakedon (Vihr.) tilalle _____ (Vihr.).

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

9/46

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 367

15.12.2025
19.01.2026

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

10/46

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 368

15.12.2025
19.01.2026

Asianumero 96/00.00.01/2025

Valtuusto 19.01.2026

5

Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden lautamiehen eronpyyntö ja täydennysvaali

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaukonen Katariina

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto valitsee Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden lautamieheksi
Markku Svenskin tilalle _____.

Käsittely

Päätös

Selostus

Markku Svensk on 20.11.2025 saapuneella sähköpostilla pyytänyt eroa tehtävästään käräjäoikeuden lautamiehenä perustenaan henkilökohtaiset syyt.

Käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain (Lautamieslaki) 1 § 2 mom mukaan käräjäoikeiden lautamiehen vaaliin, valituksi tulleen lautamiehen oikeuteen kieltäytyä tehtävästä sekä lautamiehen tehtävän hoitamiseen valituksen käsittelyn ja vaalin aikana sovelletaan kuntalain (410/2015) 10 luvun kunnan luottamushenkilöä koskevia säännöksiä. Kuntalain (410/2015) 79 §:n mukaan luottamushenkilö pysyy toimessaan sen ajan, joksi hänet on valittu ja senkin jälkeen siihen saakka, kunnes toimeen on valittu toinen.

Lautamiesten kelpoisuusvaatimukset ja valintaperusteet

Lautamieslain 2 §:n mukaan lautamiehen tulee olla käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kunnassa asuva Suomen kansalainen, joka ei ole

konkurssissa, jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jota on pidettävä sopivana toimimaan lautamiehenä.

Lautamieheksi ei saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 65 vuotta. Lautamiehenä ei saa olla henkilö, jolla on virka yleisessä tuomioistuimessa tai Rikosseuraamuslaitoksessa taikka joka virassaan suorittaa ulosottotehtäviä, rikosten esitutkintaa taikka tulli- tai poliisivalvontaa, eikä myöskään syyttäjä, asianajaja taikka muu ammatikseen asianajoa harjoittava henkilö.

Mainitun lain 3 § (22.2.2019/211) mukaan käräjäoikeuden lautamiesten lukumäärän vahvistaa Tuomioistuinvirasto. Jos käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluu useampia kuntia, Tuomioistuinvirasto vahvistaa kunkin kunnan alueelta valittavien lautamiesten määrän ensisijaisesti kuntien henkikirjoitettujen asukkaiden lukumäärän suhteessa. Jokaisesta kunnasta on kuitenkin valittava vähintään yksi lautamies.

Lautamieslain 4 § mukaan kunnanvaltuusto valitsee lautamiehet valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi.

Kunnasta valittavien lautamiesten tulee mahdollisimman tasapuolisesti edustaa kunnan väestön ikä-, elinkeino-, sukupuoli- ja kielijakaumaa.

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Lautamiehen on ennen tehtävään ryhtymistä sekä tehtävän kestäessä annettava käräjäoikeudelle tuomioistuinlain 11 luvun 12 §:ssä tarkoitettu sidonnaisuusilmoitus.

Lautamiesten asemaan liittyviä Tuomioistuinviraston kannanottoja:

Tuomioistuinvirasto kiinnittää valtuustoryhmien ja lautamiesehdokkaiden huomiota eräisiin kannanottoihin ja seikkoihin, jotka ovat aika ajoin nousseet esiin lautamiesjärjestelmän toimivuutta ja uskottavuutta arvioitaessa.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on käsitellessään valtioneuvoston oikeuskanslerin kertomusta oikeudenkanslerin virkatoimista ja lain noudattamista koskevista havainnoista vuodelta 1994 käsitellyt myös lautamiesjärjestelmää. Perustuslakivaliokunta on 5.6.1996 antamassaan mietinnössä (PeVM 3/96) ottanut kantaa useisiin lautamiesjärjestelmää koskeviin seikkoihin, mitkä kannanotot ovat edelleenkin ajankohtaisia ja syytä saattaa valtuustojen ja valtuustoryhmien sekä lautamiesehdokkaiden tietoon.

Perustuslakivaliokunta toteaa muun muassa seuraavaa: "Lautamiesten valinnassa tulee korostaa lautamiehen tuomarintehtävää. Lautamies ei ole poliittisella valtakirjalla toimiva kunnallinen luottamushenkilö, vaan hänen

tulee olla riippumaton. Valtuustoryhmillä on tämän suhteen erityinen vastuu. Sama koskee sitä, että lautamiehiksi valittavat ovat valmiita toimimaan tehtävässään koko kauden. Ottaen huomioon lautamiehen tehtävän ja aseman tuomioistuimen jäsenenä puolueiden ei pidä vaatia lautamiehiksi valittavilta sitoumuksia ns. puolueveron maksamisesta istuntopalkkiostaan."

Lautamiestehtävän luonne

Lautamiehen tehtävää ei voida pitää kunnallisena luottamustehtävänä, vaikka valtuusto valitsee lautamiehet. Perustuslain mukaan tuomiovaltaa käyttävät itsenäiset ja riippumattomat tuomioistuimet. Lautamiehet, joilla on yksilöllinen äänioikeus, ovat tuomioistuimen jäseniä ja toimivat tuomarin vastuulla. Näin ollen tehtävä on pikemminkin valtiollinen luottamustehtävä, jonka hoitamisesta maksettavat kustannukset (istuntopalkkio, ansionmenetyskorvaus ja matkakustannukset) suoritetaan valtion varoista.

Lautamiehen tehtävä eroaa kunnallisista lautakunnan jäsenyyksistä ja eräistä muista kunnallisista luottamustehtävistä siinäkin suhteessa, että tuomioistuimen istunnot alkavat yleensä aamulla kello 9.00 ja istuntoja jatketaan niin pitkään, että kaikki istuntopäivälle haastetut jutut saadaan käsitellyksi. Lautamiehen tehtävä edellyttää siis varautumista koko päivän kestäväan istuntoon. Erityisesti laajoissa rikosasioissa lautamiesten tulee varautua olemaan läsnä useampana päivänä peräkkäin. Lautamiesten istuntovuoroista sopiminen edellyttää tällaisissa tapauksissa käräjäoikeuden ja lautamiesten keskinäistä yhteydenpitoa riittävän ajoissa, jotta lautamiehet voisivat varautua istuntoihin.

Esteellisyyskysymyksistä

Tuomioistuinten jäsenten esteellisyyskysymyksiin kiinnitetään nykyään huomattavan paljon huomiota. Esteellisyyttä koskevat säännökset on uudistettu syyskuussa 2001 voimaan tulleealla lailla. Mainittu lain muutos ja Euroopan Ihmisoikeustuomioistuimen kannanotot ovat merkinneet sitä, että esteellisten piiri on laajentunut. Vakiintunut periaate on, että tuomioistuimen on paitsi oltava puolueeton myös näytettävä puolueettomalta. Käytännön kokemukset ovat osoittaneet, että esteellisyyskysymykset ovat usein ajankohtaisia erityisesti silloin, kun lautamiehinä on esimerkiksi kunnanhallituksen tai kuntayhtymän hallituksen jäseniä.

Tuomioistuinviraston näkemyksen mukaan merkittävässä asemassa olevien kunnallisten luottamushenkilöiden tai kansanedustajien valitsemiseen lautamieheksi tulisi suhtautua pidättyväisesti.

Lautamiesten valintaan liittyviä kysymyksiä

Lautamiehen yleinen kelpoisuus tehtävään

Lautamiesten valinnan osalta Tuomioistuinvirasto kiinnittää huomiota lain käräjäoikeuksien lautamiehistä 2 §:ään kokonaisuudessaan. Sen ensimmäinen momentti kuuluu seuraavasti: "Lautamiehen tulee olla käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kunnassa asuva Suomen kansalainen, joka ei ole konkurssissa, jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jota on pidettävä sopivana toimimaan lautamiehenä.". Siten lautamieheksi ei voida valita henkilöä, jota ei ole pidettävä sopivana tehtävään. Sopivaisuuden arviointi saattaa olla hankalaa, mutta säännöksellä on ajateltu suljettavan lautamiestehtävän ulkopuolelle henkilöt, joilla on esimerkiksi rikosrekisterimerkintöjä tai jotka ovat syylistyneet toistuvasti vähäisempiin rikoksiin. Sopivaisuuden arviointi edellyttää yleensä ehdokkaan kokonaisvaltaista arviointia, jonka lopputuloksena tulisi olla johtopäätös siitä, että asianomaisen henkilönvalinnalla ei horjuteta tuomioistuinta kohtaan tunnettua luottamusta. Valtuustoryhmällä tai valtuustoilla ei kuitenkaan yleensä ole mahdollisuutta selvittää tällaisia tietoja ja sen vuoksi lautamiesehdokkaiden tietoon tulisi saattaa edellä mainittu kelpoisuusvaatimus. Näin erityisesti sen vuoksi, että käräjäoikeudet yleensä selvittävät lautamieheksi valittujen rikosrekisteritiedot.

Lautamieheksi ei saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 65 vuotta.

Lautamiehenä ei saa olla henkilö, jolla on virka yleisessä tuomioistuimessa tai Rikosseuraamuslaitoksessa taikka joka virassaan suorittaa ulosottotehtäviä, rikosten esitutkintaa taikka tulli- tai poliisivalvontaa, eikä myöskään syyttäjä, asianajaja taikka muu ammatikseen asianajoa harjoittava henkilö. Lautamiesjärjestelmän uskottavuutta ja kansalaisten luottamusta järjestelmään saattaisi lisätä, mikäli lautamiesten joukossa olisi myös eri etnisiä ryhmiä edustavia henkilöitä.

Väestö- ja kieliryhmät

Lautamieslain 4 §:n 3 momentin mukaan kunnasta valittavien lautamiesten tulee tasapuolisesti edustaa kunnan väestön ikä-, elinkeino-, kielijakaumaa.

Lautamiesjärjestelmän uskottavuutta ja kansalaisten luottamusta järjestelmään saattaisi lisätä, mikäli lautamiesten joukossa olisi myös eri etnisiä ryhmiä edustavia henkilöitä.

Kielitaitovaatimukset

Lautamiehille ei ole asetettu erityisiä kielitaitoa koskevia kelpoisuusvaatimuksia, toisin kuin tuomareille. Valtuustojen tehtävänä on huolehtia siitä, että lautamieheksi valittavilla henkilöillä on tehtävän suorittamiseksi vaadittava riittävä kielitaito ja käräjäoikeuden tehtävänä on

huolehtia lautamiesten istuntokokoonpanosta. Käytännössä kielitaito vaatimukset korostuvat sellaisissa käräjäoikeuksissa, jotka ovat kaksikielisiä. Tuomioistuinviraston näkemyksen mukaan valittavien lautamiesten kielitaitoon tulee kiinnittää aiempaa enemmän huomiota.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.12.2025 § 368

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto valitsee Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden lautamieheksi Markku Svenskin tilalle _____.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet**Oheismateriaali****Tiedoksi**

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

15/46

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 3

12.01.2026
19.01.2026

Asianumero 96/00.00.01/2025

Valtuusto 19.01.2026

6

Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden lautamiehen vaalikelpoisuuden menetys ja täydennysvaali

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaukonen Katariina

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto valitsee Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden lautamieheksi Johanna Järvisen tilalle Vera Luostarisen.

Käsittely

Päätös

Selostus

Johanna Järvinen on 20.10. 2025 saapuneella sähköpostilla pyytänyt eroa luottamustoimestaan Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden lautamiehenä perusteenaan paikkakunnalta muutto. Paikkakunnalta muuton seurauksena luottamushenkilö menettää vaalikelpoisuutensa.

Käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain (Lautamieslaki) 1 § 2 mom. mukaan käräjäoikeiden lautamiehen vaaliin, valituksi tulleen lautamiehen oikeuteen kieltäytyä tehtävästä sekä lautamiehen tehtävän hoitamiseen valituksen käsittelyn ja vaalin aikana sovelletaan kuntalain (410/2015) 10 luvun kunnan luottamushenkilöä koskevia säännöksiä. Kuntalain (410/2015) 79 §:n mukaan luottamushenkilö pysyy toimessaan sen ajan, joksi hänet on valittu ja senkin jälkeen siihen saakka, kunnes toimeen on valittu toinen.

Lautamiesten kelpoisuusvaatimukset ja valintaperusteet

Lautamieslain 2 §:n mukaan lautamiehen tulee olla käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kunnassa asuva Suomen kansalainen, joka ei ole konkurssissa, jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jota on pidettävä sopivana toimimaan lautamiehenä.

Lautamieheksi ei saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 65 vuotta. Lautamiehenä ei saa olla henkilö, jolla on virka yleisessä tuomioistuimessa tai Rikosseuraamuslaitoksessa taikka joka virassaan suorittaa ulosottotehtäviä, rikosten esitutkintaa taikka tulli- tai poliisivalvontaa, eikä myöskään syyttäjä, asianajaja taikka muu ammatikseen asianajoa harjoittava henkilö.

Mainitun lain 3 § (22.2.2019/211) mukaan käräjäoikeuden lautamiesten lukumäärän vahvistaa Tuomioistuinvirasto. Jos käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluu useampia kuntia, Tuomioistuinvirasto vahvistaa kunkin kunnan alueelta valittavien lautamiesten määrän ensisijaisesti kuntien henkikirjoitettujen asukkaiden lukumäärän suhteessa. Jokaisesta kunnasta on kuitenkin valittava vähintään yksi lautamies.

Lautamieslain 4 § mukaan kunnanvaltuusto valitsee lautamiehet valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi.

Kunnasta valittavien lautamiesten tulee mahdollisimman tasapuolisesti edustaa kunnan väestön ikä-, elinkeino-, sukupuoli- ja kielijakaumaa.

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Lautamiehen on ennen tehtävään ryhtymistä sekä tehtävän kestäessä annettava käräjäoikeudelle tuomioistuinlain 11 luvun 12 §:ssä tarkoitettu sidonnaisuusilmoitus.

Lautamiesten asemaan liittyviä Tuomioistuinviraston kannanottoja:

Tuomioistuinvirasto kiinnittää valtuustoryhmien ja lautamiesehdokkaiden huomiota eräisiin kannanottoihin ja seikkoihin, jotka ovat aika ajoin nousseet esiin lautamiesjärjestelmän toimivuutta ja uskottavuutta arvioitaessa.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on käsitellessään valtioneuvoston oikeuskanslerin kertomusta oikeudenkanslerin virkatoimista ja lain noudattamista koskevista havainnoista vuodelta 1994 käsitellyt myös lautamiesjärjestelmää. Perustuslakivaliokunta on 5.6.1996 antamassaan mietinnössä (PeVM 3/96) ottanut kantaa useisiin lautamiesjärjestelmää koskeviin seikkoihin, mitkä kannanotot ovat edelleenkin ajankohtaisia ja syytä saattaa valtuustojen ja valtuustoryhmien sekä lautamiesehdokkaiden tietoon.

Perustuslakivaliokunta toteaa muun muassa seuraavaa: "Lautamiesten valinnassa tulee korostaa lautamiehen tuomarintehtävää. Lautamies ei ole poliittisella valtakirjalla toimiva kunnallinen luottamushenkilö, vaan hänen tulee olla riippumaton. Valtuustoryhmillä on tämän suhteen erityinen vastuu. Sama koskee sitä, että lautamiehiksi valittavat ovat valmiita toimimaan tehtävässään koko kauden. Ottaen huomioon lautamiehen tehtävän ja aseman tuomioistuimen jäsenenä puolueiden ei pidä vaatia lautamiehiksi valittavilta sitoumuksia ns. puolueveron maksamisesta istuntopalkkiostaan.

Lautamiestehtävän luonne

Lautamiehen tehtävää ei voida pitää kunnallisena luottamustehtävänä, vaikka valtuusto valitsee lautamiehet. Perustuslain mukaan tuomiovaltaa käyttävät itsenäiset ja riippumattomat tuomioistuimet. Lautamiehet, joilla on yksilöllinen äänioikeus, ovat tuomioistuimen jäseniä ja toimivat tuomarin vastuulla. Näin ollen tehtävä on pikemminkin valtiollinen luottamustehtävä, jonka hoitamisesta maksettavat kustannukset (istuntopalkkio, ansionmenetykskorvaus ja matkakustannukset) suoritetaan valtion varoista.

Lautamiehen tehtävä eroaa kunnallisista lautakunnan jäsenyyksistä ja eräistä muista kunnallisista luottamustehtävistä siinäkin suhteessa, että tuomioistuimen istunnot alkavat yleensä aamulla kello 9.00 ja istuntoja jatketaan niin pitkään, että kaikki istuntopäivälle haastetut jutut saadaan käsitellyksi. Lautamiehen tehtävä edellyttää siis varautumista koko päivän kestäväan istuntoon. Erityisesti laajoissa rikosasioissa lautamiesten tulee varautua olemaan läsnä useampana päivänä peräkkäin. Lautamiesten istuntovuoroista sopiminen edellyttää tällaisissa tapauksissa käräjäoikeuden ja lautamiesten keskinäistä yhteydenpitoa riittävän ajoissa, jotta lautamiehet voisivat varautua istuntoihin.

Esteellisyyskysymyksistä

Tuomioistuinten jäsenten esteellisyyskysymyksiin kiinnitetään nykyään huomattavan paljon huomiota. Esteellisyyttä koskevat säännökset on uudistettu syyskuussa 2001 voimaan tulleealla lailla. Mainittu lain muutos ja Euroopan Ihmisoikeustuomioistuimen kannanotot ovat merkinneet sitä, että esteellisten piiri on laajentunut. Vakiintunut periaate on, että tuomioistuimen on paitsi oltava puolueeton myös näytettävä puolueettomalta. Käytännön kokemukset ovat osoittaneet, että esteellisyyskysymykset ovat usein ajankohtaisia erityisesti silloin, kun lautamiehinä on esimerkiksi kunnanhallituksen tai kuntayhtymän hallituksen jäseniä.

Tuomioistuinviraston näkemyksen mukaan merkittävässä asemassa olevien kunnallisten luottamushenkilöiden tai kansanedustajien valitsemiseen lautamieheksi tulisi suhtautua pidättyväisesti.

Lautamiesten valintaan liittyviä kysymyksiä**Lautamiehen yleinen kelpoisuus tehtävään**

Lautamiesten valinnan osalta Tuomioistuinvirasto kiinnittää huomiota lain käräjäoikeuksien lautamiehistä 2 §:ään kokonaisuudessaan. Sen ensimmäinen momentti kuuluu seuraavasti: "Lautamiehen tulee olla käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kunnassa asuva Suomen kansalainen, joka ei ole konkurssissa, jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jota on pidettävä sopivana toimimaan lautamiehenä.". Siten lautamieheksi ei voida valita henkilöä, jota ei ole pidettävä sopivana tehtävään. Sopivaisuuden arviointi saattaa olla hankalaa, mutta säännöksellä on ajateltu suljettavan lautamiestehtävän ulkopuolelle henkilöt, joilla on esimerkiksi rikosrekisterimerkintöjä tai jotka ovat syylistyneet toistuvasti vähäisempiin rikoksiin. Sopivaisuuden arviointi edellyttää yleensä ehdokkaan kokonaisvaltaista arviointia, jonka lopputuloksena tulisi olla johtopäätös siitä, että asianomaisen henkilönvalinnalla ei horjuteta tuomioistuinta kohtaan tunnettua luottamusta. Valtuustoryhmällä tai valtuustoilla ei kuitenkaan yleensä ole mahdollisuutta selvittää tällaisia tietoja ja sen vuoksi lautamiesehdokkaiden tietoon tulisi saattaa edellä mainittu kelpoisuusvaatimus. Näin erityisesti sen vuoksi, että käräjäoikeudet yleensä selvittävät lautamiehiksi valittujen rikosrekisteritiedot.

Lautamieheksi ei saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 65 vuotta.

Lautamiehenä ei saa olla henkilö, jolla on virka yleisessä tuomioistuimessa tai Rikosseuraamuslaitoksessa taikka joka virassaan suorittaa ulosottotehtäviä, rikosten esitutkintaa taikka tulli- tai poliisivalvontaa, eikä myöskään syyttäjä, asianajaja taikka muu ammatikseen asianajoa harjoittava henkilö. Lautamiesjärjestelmän uskottavuutta ja kansalaisten luottamusta järjestelmään saattaisi lisätä, mikäli lautamiesten joukossa olisi myös eri etnisiä ryhmiä edustavia henkilöitä.

Väestö- ja kieliryhmät

Lautamieslain 4 §:n 3 momentin mukaan kunnasta valittavien lautamiesten tulee tasapuolisesti edustaa kunnan väestön ikä-, elinkeino-, kielijakaumaa.

Lautamiesjärjestelmän uskottavuutta ja kansalaisten luottamusta järjestelmään saattaisi lisätä, mikäli lautamiesten joukossa olisi myös eri etnisiä ryhmiä edustavia henkilöitä.

Kielitaitovaatimukset

Lautamiehille ei ole asetettu erityisiä kielitaitoa koskevia kelpoisuusvaatimuksia, toisin kuin tuomareille. Valtuustojen tehtävänä on huolehtia siitä, että lautamieheksi valittavilla henkilöillä on tehtävän suorittamiseksi vaadittava riittävä kielitaito ja käräjäoikeuden tehtävänä on huolehtia lautamiesten istuntokokoonpanosta. Käytännössä kielitaitovaatimukset korostuvat sellaisissa käräjäoikeuksissa, jotka ovat kaksikielisiä. Tuomioistuinviraston näkemyksen mukaan valittavien lautamiesten kielitaitoon tulee kiinnittää aiempaa enemmän huomiota.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.01.2026 § 3

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto valitsee Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden lautamieheksi Johanna Järvisen tilalle Vera Luostarisen.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet**Oheismateriaali****Tiedoksi**

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

20/46

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 369

15.12.2025
19.01.2026

Asianumero 96/00.00.01/2025

Valtuusto 19.01.2026

7

Kiinteistötoimitusten uskotun miehen vaalikelpoisuuden puute ja täydennysvaali

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaukonen Katariina

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto valitsee kiinteistötoimitusten uskotuksi mieheksi René Blomsterin tilalle Niklas Mannfolkin.

Käsittely

Päätös

Selostus

René Blomster on pyytänyt eroa luottamustoimestaan kiinteistön toimituksen uskottuna miehenä perusteenaan vaalikelpoisuuden puute valtuuston vaalissa 09.06.2025 § 84.

Kiinteistönmuodostamislain 6 §:n mukaan valtuuston tulee valita kunnan kiinteistötoimitusten uskotuiksi miehiksi vähintään kuusi henkilöä valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Uskotun miehen tulee olla kiinteistöasioihin perehtynyt ja paikalliset olot tunteva henkilö. Vaalikelpoisuudesta uskotun miehen toimeen on voimassa, mitä käräjäoikeuden lautamiehistä säädetään. Uskotuksi mieheksi ei saa siten valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 65 vuotta.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.12.2025 § 369

Päätösehdotus

Esittelijä

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

21/46

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 369

15.12.2025
19.01.2026

Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto valitsee kiinteistötoimitusten uskotuksi mieheksi René Blomsterin tilalle Niklas Mannfolkin.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

22/46

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 370

15.12.2025
19.01.2026

Asianumero 4484/00.01.03/2025

Valtuusto 19.01.2026

8

Espoon nuorisovaltuuston aloitteet ja kannanotot vuonna 2025

Valmistelijat / lisätiedot:
Ylä-Peräinen Tiia

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee tiedoksi liitteenä olevan yhteenvedon nuorisovaltuuston aloitteista ja kannanotoista vuonna 2025.

Käsittely

Päätös

Selostus

Hallintosäännön I osan 1. luvun 40 §:n mukaan valtuuston tietoon on saatettava vuosittain tammikuun loppuun mennessä yhteenvedo nuorisovaltuuston edellisen vuoden aloitteista ja kannanotoista.

Nuorisovaltuusto hyväksyi vuonna 2025 seitsemäntoista aloitetta ja kaksi kannanottoa. Aloitteet koskivat erityisesti liikuntaa ja urheilua, kaupunkisuunnittelua ja rakentamista sekä liikkumista.

Aloitteissa nostettiin esille keinoja lisätä nuorten liikuntaa, muun muassa maauimaloiden ja urheilukenttiä koskevien parannusten avulla sekä matalan kynnyksen urheilujoukkueiden ja koulujen välisten liikuntakilpailuiden myötä. Nuorisovaltuusto toivoi aloitteissaan myös parannuksia koulujen välituntipihoille sekä lisää rauhallista lukutilaa kirjastoihin. Liikkumista ja liikennettä käsiteltiin aloitteissa, joissa toivotaan lisää parkkitilaa Otaniemeen, halutaan tarjota painotetussa opetuksessa opiskeleville oppilaiden koulumatkalippu sekä parantaa koulujen lähialueiden liikenneturvallisuutta. Lisäksi vaikuttamistoimintaa kehitettiin

aloitteella suorasta aloiteoikeudesta kaupunginvaltuustoon sekä aloitteella läsnäolo- ja puheoikeudesta kaupunginhallituksen jaostoihin.

Kannanottojen aiheina olivat Espoonlahden uimahallin sulkeminen ja kesälomien siirtäminen.

Liitteenä olevassa yhteenvedossa on myös yhteenvedo kaupunkin antamista vastauksista niiltä osin, kun vastaus on toimitettu. Lisäksi liitteen lopussa on kooste nuorisovaltuuston antamista kirjallisista lausunnoista.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.12.2025 § 370

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee tiedoksi liitteenä olevan yhteenvedon nuorisovaltuuston aloitteista ja kannanotoista vuonna 2025.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

- 1 Yhteenvedo Nuorisovaltuuston aloitteista ja kannanottoista sekä niiden vastauksista vuonna 2025

Oheismateriaali

Tiedoksi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto	§ 13	03.11.2025
Kaupunginhallitus	§ 349	24.11.2025
Valtuusto	§ 171	08.12.2025
Valtuusto		19.01.2026

Asianumero 3647/14.07.01/2025

Valtuusto 19.01.2026

9

Valtuustokysymys vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymisestä Espoon kaupungilla (Pöydälle 8.12.2025)

Valmistelijat / lisätiedot:
Takala Jutta
Salonen Kaarina
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Mika-Erik Wallsin ym. 15.9.2025 jättämään valtuustokysymykseen vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymisestä Espoon kaupungilla sekä toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Mika-Erik Walls ja 23 muuta valtuutettua ovat jättäneet valtuustokysymyksen, jossa pyydetään selvitystä vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymiskehityksestä 2020-2025.

Lisäksi valtuusto toivoo konkreettisia esityksiä siitä, millä keinoin kaupunki aikoo edistää vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymistä jatkossa.

Vastaus valtuustokysymykseen

Tiivistelmä:

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto	§ 13	03.11.2025
Kaupunginhallitus	§ 349	24.11.2025
Valtuusto	§ 171	08.12.2025
Valtuusto		19.01.2026

- Vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymiskehitystä ei saada nykyjärjestelmillä suoraan seurattua.
- Lakisääteisen palkkatuen myöntämistä on jatkettu toukokuussa 2025 samoilla kriteereillä kuin aiemmin eli myös vammaisten ja osatyökyisten palkkatukityöllistäminen on mahdollista.
- Haastavassa työmarkkinatilanteessa olevien (mm. osatyökykyiset) työllistymiseen liittyen on käynnissä erilaisia toimenpiteitä, joilla pyritään edistämään työllistymistä tai sopivan koulutuspolun löytymistä.
- Espoon kaupungilla on useita toimintatapoja, joilla voidaan edistää vammaisten ja toimintarajoitteisten työllistymistä kaupungille.

Vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymiskehityksestä ei ole mahdollista saada seurantatietoa, sillä valtion ylläpitämät ja kehittämät tietojärjestelmät eivät mahdollista tällaisen tiedon saantia eikä tietojärjestelmiin kirjata työnhakijan toimintarajoitteita.

Työllistämistukien osalta valtakunnallisesti työllisyysalueilla on lähdetty kehittämään erilaisia yrityksille tarjottavia taloudellisia kannustimia työnhakijoiden työllistymisen tukemiseksi. Palkkatuen ohella kunnat ovat kehittämässä omia mallejaan, joissa voidaan hyödyntää kuntalisää. Työllisyyspalvelut ovat vertailleet näitä eri malleja. Kunnilla ei juurikaan ole rahallista kannustinta erityisesti vammaisten tai osatyökykyisten palkkaamiseen, sillä vaikuttavampaa työllistymistä saadaan aikaiseksi erilaisilla räätälöidyillä ratkaisuilla ja malleilla. Varsinaisten vammaisten ja osatyökykyisten työllistämisen mallien kartoitusta ei ole laajemmin tehty.

Työllisyyspalveluissa tehdään aktiivista yhteistyötä mm. järjestökentän kanssa erityisryhmien työllistämiseksi ja käynnissä onkin hyviä tuloksia aikaan saanut FUTURUM- projekti, joka on HyTe ry:n ja työllisyyspalvelujen yhteistyössä suunnittelema työllistämishanke. Tarkoituksena on tukea niiden espoolaisten vaikeassa työmarkkinatilanteessa olevien työnhakijoiden työllistymistä, joilla on vaikeuksia itsenäisesti hakea työpaikkaa tai miettiä itselle sopivaa koulutuspolkua tai jotka tarvitsevat räätälöityjä ratkaisuja työllistyäkseen. Kohderyhmänä mm. pitkäaikaistyöttömät, 50+ työnhakijat, osatyökykyiset, maahanmuuttajat ja nuoret työnhakijat. Projektissa kehitetään yksilövalmennuspalveluita- ja menetelmiä vastaamaan mm. osatyökykyisten tarpeisiin. Projektille ollaan hakemassa jatkorahoitusta.

Työllisyyspalvelut ovat myös käynnistäneet keskustelut hyvinvointialueen ja Live Palvelujen kanssa mahdollisesti tehtävästä yhteistyöstä liittyen vammaisten työllistymiseen. Live Palvelut on valmennus- ja asiantuntijatalo, jonka toiminta on keskittynyt erityistä tukea tarvitsevien työllistymiseen. Vammaiset asiakkaat ovat usein myös asiakkuudessa hyvinvointialueella, ja hyvinvointialueen vastuulla on vammaisten päivä- ja työtoiminnan järjestäminen. Hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto	§ 13	03.11.2025
Kaupunginhallitus	§ 349	24.11.2025
Valtuusto	§ 171	08.12.2025
Valtuusto		19.01.2026

onkin erityisen tärkeää tämän kohderyhmän työllistymisen edistämiseksi ja siinä onnistuminen mahdollistaa myös paremmat edellytykset vammaisten ja osatyökykyisten työmarkkinoille pääsyyn.

Palkkatuki on lakisääteinen, mutta harkinnanvarainen tuki, jota työvoimaviranomainen voi myöntää työnantajalle. Palkkatukeen oikeutetun henkilön tulee olla työttömänä työnhakijana ja sen myöntäminen perustuu aina työllistettävän työnhakijan tilanteeseen. Palkkatukea voidaan myöntää osaamisen parantamiseen, alentuneen työkyvyn perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai yli 60-vuotiaan pidempään työttömänä olleen työnhakijan työllistämiseen. Palkkatuen tarkoituksena on, että se edistää työnhakijan pääsyä pysyvästi työmarkkinoille. Tutkimusten mukaan palkkatuen on katsottu olevan vaikuttavinta yrityksissä, kun seurataan työsuhteiden jatkuvuutta.

Palkkatuen myöntäminen keskeytettiin Espoossa 26.2.-12.5.2025 väliseksi ajaksi määrärahatilanteen vuoksi. Uudistusta valmisteltaessa, kuntien talouden suunnittelun haasteena oli valtiolta saadut puutteelliset tiedot mm. palkkatukeen liittyen ja vuodelle 2025 varatut palkkatuen määrärahat uhkasivat loppua kevään aikana. Palkkatuen myöntämistä pystyttiin kuitenkin jatkamaan 13.5.2025 alkaen ja sitä myönnetään edelleen samojen kriteerien perusteella eli myös vammaisten ja osatyökykyisten palkkatukityöllistäminen on mahdollista.

Espoon kaupunki on monimuotoinen työnantaja, joka rekrytoi vammaisia ja toimintarajoitteisia henkilöitä tavallisiin työpaikkoihin kaupungin organisaatiossa. Kaupungin tavoitteena on mahdollistaa kaikille yhdenvertaiset mahdollisuudet hakeutua ja työllistyä Espoon palvelukseen. Palkkatukityöllistäminen oli ennen TE-uudistusta kaupungille mahdollista ja taloudellisesti hyödyllistä vaikkakaan työsuhteiden jatkuvuus ei ollut suurta. Työvoimapalvelujen järjestämisvastuun siirryttyä 1.1.2025 alkaen kaupungin vastuulle, ei palkkatuen myöntäminen omaan organisaation ole kannattavaa ja sen kohdentaminen yrityksiin on vaikuttavampaa.

Espoon kaupungilla on kuitenkin useita hyviä toimintatapoja edistää vammaisten ja toimintarajoitteisten työllistymistä Espoon kaupungille:

- Anonymirekrytointi on käytössä.
- Työpaikkailmoituksissa on erillinen keskitetty sähköpostiosoite, jonka kautta työnhakija voi nimettömästi tiedustella esteettömyydestä ja mahdollisista mukautuksista.
- Esteettömyys on huomioitu useissa kaupungin toimitiloissa, ja mukautuksia tehdään tarvittaessa.

Espoon käytännöt on arvioitu positiivisesti myös kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn yhteydessä. Tämä osoittaa, että Espoossa

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto	§ 13	03.11.2025
Kaupunginhallitus	§ 349	24.11.2025
Valtuusto	§ 171	08.12.2025
Valtuusto		19.01.2026

mukautukset toteutuvat käytännössä ja vammaiset henkilöt voivat hakea ja työskennellä kaupungin tehtävissä yhdenvertaisesti muiden kanssa. Mukautusten toteutuminen on varmistettu. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyssä kaikki pyydetty mukautukset (8 kpl) on toteutettu. Koska myöskään kaupungin tietojärjestelmiin ei kirjata työntekijöiden toimintarajoitteita, tarkempaa lukumäärää toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymisestä Espoon kaupungille ei ole saatavilla. Espoon kaupunki on jo nyt monimuotoinen työnantaja, joka työllistää vammaisia henkilöitä tavallisiin tehtäviin, ja toteuttaa kaikki pyydetty mukautukset ja tarjoaa yhdenvertaisia rekrytointikäytäntöjä.

Päätöshistoria

Valtuusto 08.12.2025 § 171

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Mika-Erik Wallsin ym. 15.9.2025 jättämään valtuustokysymykseen vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymisestä Espoon kaupungilla sekä toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Puheenjohtaja Guzenina Hopsun kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun pöydällepanosta päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko asia jättää yksimielisesti pöydälle. Koska pöydällepanoehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen sen yksimielisesti.

Päätös

Valtuusto:
Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto 03.11.2025 § 13

Päätösehdotus

Esittelijä
Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto esittää kaupunginhallitukselle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Mika-Erik Wallsin ym. 15.9.2025 jättämään valtuustokysymykseen vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto	§ 13	03.11.2025
Kaupunginhallitus	§ 349	24.11.2025
Valtuusto	§ 171	08.12.2025
Valtuusto		19.01.2026

työllistymisestä Espoon kaupungilla sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus 24.11.2025 § 349

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Mika-Erik Wallsin ym. 15.9.2025 jättämään valtuustokysymykseen vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymisestä Espoon kaupungilla sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustokysymys vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden työllistymisestä Espoon kaupungilla

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

29/46

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 359

01.12.2025
19.01.2026

Asianumero 4013/06.01.00/2025

Valtuusto 19.01.2026

10

Valtuustokysymys Espoon hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen nykytilasta sekä yhteistyöstä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa

Valmistelijat / lisätiedot:
Ikäheimonen Taru

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Stadsstyrelsen

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Petra Mannehin ym. 21.10.2025 jättämään valtuustokysymykseen Espoon hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen nykytilasta sekä yhteistyöstä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa ja toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Valtuustokysymyksen sisältö

Valtuutetut Petra Manneh ja 30 valtuutettua ovat esittäneet 21.10.2025 päivätyn kysymyksen Espoon hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen nykytilasta sekä yhteistyöstä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa.

Tiivistelmä:

- Espoo edistää hyvinvointia ja terveyttä laajalla verkostoyhteistyöllä kaupungin yksiköiden, järjestöjen ja kumppanien kanssa. Konkreettinen toiminta kytkeytyy järjestöjen kanssa tehtävään työhön (mm.

tilakysymykset), hyvinvointisuunnitelman valmisteluun, asukasosallisuuden kehittämiseen sekä ehkäisevään päihdetyöhön ja hyte-viestintään.

- Yhteistyötä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa tehdään mm. hyte-neuvotteluissa ja yhteisissä työryhmissä kuukausittain tai harvemmin.
- Hyvinvoinnin ja osallisuuden kehitystä seurataan vuosittain mittareilla ja raporteilla. Vuosittaiset mittarit määritellään hyvinvointisuunnitelmassa (valmisteilla).
- Espoon ja hyvinvointialueen yhteistyön rajapinnat, yhteyshenkilöt ja tiedonvaihto ovat osittain vakiintumattomia ja puutteellisia. Yhteistyötä kehitetään kohti parempia tuloksia samalla, kun molemmilla organisaatioilla on tarve kustannustehokkuuteen ja oman tekemisen keskittymiseen ydintehtäviin.
- Osallisuutta kehitetään uudistamalla osallisuusmallia ja kokeilemalla uusia osallistumisen tapoja.

1. Miten Espoon kaupunki tällä hetkellä toteuttaa lakisääteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävää ja millaista yhteistyötä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa tehdään hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisessä?

Kuntalain (410/2015) mukaan kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen on kunnan perustehtävä. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) velvoittaa kuntia edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistäminen on Espoossa ennen kaikkea laajaa verkostotyötä kaupungin omien tulosyksiköiden, järjestöjen ja muiden kumppanien kanssa. Espoon kaupungilla verkostotyö on konkreettisesti valtuustokausittaisen hyvinvointisuunnitelman valmistelua ja kirjoittamista Espoo-tarinan ja laajasti järjestettyjen työpajojen pohjalta, järjestöjen kanssa käytävää keskustelua sekä suunnitelmia tiloista, järjestöavustuksista sekä uusista yhteistyömahdollisuuksista. Lisäksi kuntalaisten asukasosallisuuden parantamiseksi olemme kokeilleet Voxit-osallisuusalustaa hyvinvointisuunnitelman valmistelussa yhteistyössä Kasvun ja oppimisen toimialan sekä vaikuttamistoimielinten kanssa. Hyvinvointitiedolla johtamista kehitämme HyteData 2.0 -hankkeessa, jota Espoo vetää ja jossa hyvinvoinnin asiantuntijoilla on iso rooli. Ehkäisevän päihdetyön kehittämiseksi kilpailutamme päihdekasvatusoppitunteja, koordinoimme yhteistyötä kaupungin eri tapahtumissa ja toimissa sekä valmistelemme ehkäisevän päihdetyön kaupunkitasoista suunnitelmaa. Viestinnällä pyrimme vaikuttamaan kuntalaisiin, jotta he valitsisivat hyvinvointinsa

kannalta viisaita toimia. Vastaamme myös vaikuttamistoimielinten eli vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnasta sekä siitä, että heidän äänensä tulisi kuuluviin kaupungissa.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa konkreettinen yhteistyö liittyy parhaillaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuosittaisten lakisääteisten hyte-neuvotteluiden valmisteluun. Lisäksi hyvinvointialueelta on edustajat nimettyinä Espoon hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden ohjausryhmissä sekä oppilashuoltoryhmässä. Keskustelemme aktiivisesti sekä hyvinvointialueen että muiden alueen kuntien kanssa mm. lakisääteisten asiakirjojen laadinnasta, turvallisuuteen liittyvistä toiminnoista eri kunnissa, ehkäisevän päihdetyön toteuttamisesta sekä kuntien toiveista hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi yhteisesti. Myös hyvinvointitiedolla johtamista tehdään yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

2. Millaisia rakenteita tai yhteistyöfoorumeita kaupungin ja LUVN:n välillä on luotu HYTE-työn edistämiseksi, ja miten ne toimivat käytännössä ja palveluketjuissa, kuten lasten, nuorten ja perheiden palveluissa, mielenterveys- ja päihdetyössä tai ikääntyneiden hyvinvoinnin tukemisessa?

- HYTE-työn rakenteiden osalta sovittuja käytänteitä Espoon kaupungin ja LUVN:n välillä on tällä hetkellä:
- LUVN-hyteverkosto 4krt/vuosi
- HYTE-neuvotteluiden yhteisvalmistelu (n. 1kk ennen neuvotteluita)
- Ikääntyneiden hyvinvointi ja terveys Länsi-Uudellamaalla (1-2 krt / vuosi) + epävirallinen ikääntyneiden hyvinvointikokous Espoon kanssa 1 krt/kk, jossa mukana on hyvinvointipäällikkö, järjestöasiantuntija, ikääntyneiden liikunnasta vastaava sekä ikääntyneiden kulttuuritoiminnasta vastaavat asiantuntijat
- LUVN-hyvinvointitietoryhmä 3 krt / vuosi
- Lähisuhde- ja perheväkivaltatyöryhmä
- Yhteisen HYTE-vuosikellon valmistelun työryhmä
- LUVN-kuntien EMPT-verkosto (ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö)
- Lisäksi eri tulosyksiköiden asiantuntijat ovat suoraan yhteydessä keskenään arjen työssä yhteistyön kehittämiseksi.

3. Miten Espoon kaupunki seuraa ja arvioi asukkaiden hyvinvoinnin ja osallisuuden kehitystä, ja mitä tuloksia viimeisimmät hyvinvointitilastot tai -raportit osoittavat?

Espoon kaupunki seuraa vuosittain asukkaiden hyvinvoinnin ja osallisuuden kehitystä mittarein, jotka on määritelty valtuustokauden alussa hyväksytyssä hyvinvointisuunnitelmassa. Espoolaisten hyvinvointia raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä ja hyvinvoinnin tilasta tehdään esitys vuosittain myös Toimintaympäristön tila -raporttiin (julkaistaan

Espoon kaupungin kotisivulla huhtikuun alussa). Hyvinvointisuunnitelmaa ja koko valtuustokauden toimintaa raportoidaan valtuustokauden lopussa hyvinvointikertomuksessa, joka on tarkkuustasoltaan laajempi kuin vuosittainen raportti, jossa keskitytään pääasiassa hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden seurantaan.

Viimeisimmät hyvinvointitilastot osoittavat, että onnistumisia espoolaisten hyvinvoinnissa eri ikäkausiryhmissä nähdään alla olevan mukaisesti:

Lapset ja nuoret

- Nuorten humalahakuinen juominen on vähentynyt
- Tupakointi on vähentynyt
- 8.–9.-luokkalaisten sähkötupakan käyttö oli vähentynyt
- Peruskouluikäisten hyvinvointi, terveys, elämäntavat ja kasvuympäristön turvallisuus on valtakunnallisen keskiarvon tasolla
- Yksinäisyyttä kokeneiden tyttöjen osuudet ovat vähentyneet. Yläkouluikäisten sekä toisella asteella opiskelevien tyttöjen yksinäisyyden kokemus on vähentynyt
- Suurin osa lapsista ja nuorista koki kuuluvansa johonkin joukkoon tai ryhmään. Osallisuuden kokemus on koko maan keskiarvon yläpuolella
- Espoolaiset harrastavat valtakunnallisesti verrattuna paljon
- Espoolaisen koulutusaste on korkeampi kuin Suomessa keskimäärin
- Koulunnostus oli alakoulussa noussut 42 %:sta 50 %:iin, ja yläkoulussakin 16 %:sta 20 %:iin
- Päivittäinen väsymys ja uupumus oli vähentynyt 8.–9.-luokkalaisilla ja lukiolaisilla
- Yläkoululaisista terveydentilansa kokee keskinäiseksi tai huonoksi aiempaa harvempi
- Seksuaalisen ahdistelun kokemukset olivat vähentyneet sekä yläkoulussa että lukiossa

Aikuisväestö

- Espoolaisten hyvinvointija terveys on usealla mittarilla tarkasteltuna keskiarvon yläpuolella
- Elintavoissa on tapahtunut positiivista kehitystä: aikuisväestön liikkuminen on lisääntynyt edellisestä mittauskerrasta, lihavuus on vähentynyt, alkoholia liikaa käyttävien osuus on vähentynyt
- Espoolaisten sairastavuus on matala muihin kuusikkokuntiin verrattuna. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien määrä on vähentynyt edellisen valtuustokauden aikana
- Menetetty elinvuodet (PYLL) ovat vähentyneet valtuustokauden aikana ja ovat kuusikkokunnista matalimmat
- Aikuisväestön aktiivisuus kuntavaaleissa ja osallisuuden kokemus ovat kasvussa

- Työkyvyttömäksi itsensä kokevien osuus on pienin pääkaupunkisedulla

Ikääntyneet

- Suurin osa ikääntyneistä elää itsenäistä ja aktiivista elämää: kolme viidestä kokee elämänlaatunsa ja terveytensä hyväksi.
- Päivittäin tupakoivien ikääntyneiden osuus on laskenut
- Yli 75-vuotiaiden kokemus elämänlaadusta on parantunut
- 65 vuotta täyttäneiden kuolleisuus on Espoossa alhaisempi kuin muissa kuusikkokunnissa
- Yli 65-vuotiaat osallistuvat aktiivisesti järjestötoimintaan
- Espoolaisten yli 75-vuotiaat kokevat selvästi vähemmän suuri vaikeuksia arkitoimissa kuin koko maassa (6 %-yksikön ero)
- 85 % yli 75-vuotiaista on tyytyväisiä asuinalueensa olosuhteisiin Espoossa
- Espoossa 96,8 % 75-84 –vuotiaista asuu kotona - määrä on pysynyt valtuustokauden aikana samana

Kehitettävää kuitenkin löytyy kaikissa ikäryhmissä:

Lapset ja nuoret

- Aamupalan jättää syömättä useampi yläkouluikäinen kuin ennen
- Nikotiinipussien käyttö on lisääntynyt jyrkästi
- Koululounaan syö harvempi lapsi tai nuori kuin kahdella edellisellä mittauskerralla
- Peruskouluikäisten nikotiinipussien käyttö on lisääntynyt
- Yksinäisyyttä kokeneiden poikien osuus on kasvanut. Yläkouluikäisten poikien kohdalla yksinäiseksi itsensä tuntevien osuus oli ulkomailla syntyneillä ulkomaalaistaustaisilla yli kaksinkertainen suomalaistaustaisiin verrattuna
- Nettiriippuvuus on Espoossa selvästi suurempaa kuin koko maan keskiarvo
- Erityisesti maahanmuuttajataustaiset ja vähemmistöihin kuuluvat lapset ja nuoret ovat kokenee ennakkoluuloja ja syrjintää

Aikuisväestö

- Riittämättömästi nukkuvien osuus on kasvanut
- Merkittävä psyykkinen kuormittuneisuus on lisääntynyt työikäisten osalta (18 %) niin Espoossa kuin koko maassa. Erityisesti 20-39 –vuotiaiden on havaittu olevan kuormittunein ikäryhmä
- Elämänlaatunsa hyväksi tunteneiden osuus on laskenut
- Itsensä yksinäiseksi kokeneiden osuus on kasvanut
- Koulutusryhmien väliset hyvinvointierot ovat edelleen suuria. Matalan koulutustason ryhmässä suurempi osa kokee terveydentilansa,

työkykynsä ja elämänlaatunsa huonommaksi kuin korkeammin koulutetut

Ikääntyneet

- Ikääntyneiden psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus on lisääntynyt. Kuormittuneisuutta kokee joka kymmenes yli 65-vuotias
- Espoolaisten ikääntyneiden lihavuus on lisääntynyt
- Ikääntyneiden alkoholinkäyttö on lisääntynyt. Kaksi viidestä käyttää liikaa alkoholia Espoossa.
- 500 metrin matkalla suuria vaikeuksia kokevien osuus on kasvanut
- Yksinäisyyden kokemus on kasvanut edelleen, joka kymmenes kokee itsensä yksinäiseksi
- Aikaisempaa useampi kokee terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi
- Yli 65-vuotiaiden kokemus elämänlaadusta on heikentynyt.

4. Mitä erityisiä haasteita tai kehittämistarpeita on tunnistettu kaupungin ja hyvinvointialueen yhteistyössä, ja miten niitä aiotaan ratkaista?

Yhteistyötä on tarpeen kehittää kaupungin ja hyvinvointialueen välillä, jotta voimme turvata asukkailemme mahdollisuuden hyvään elämään. Osassa HYTE-työn kannalta oleellisista tehtävistä Espoon ja hyvinvointialueen vastinparit ovat vielä epäselvät. Yhteistyön rakentamista ovat osaltaan haastaneet nopeat muutokset hyvinvointialueen organisaatiossa ja talouden tasapainottamisen edellyttämien toimien vaikutukset yhteistyön resursseihin. Yhteistyötä on tarpeen parantaa esimerkiksi varhaiskasvatuksen ja neuvolatoiminnan välillä. Myös varsinaisen HYTE-työn ulkopuolella (mm. työllisyys, turvallisuus- ja pelastustoiminta, kotoutuminen) tulee edelleen kehittää kaupungin ja hyvinvointialueen välistä yhteistyötä.

Hyvinvointialue on kaventanut tukeaan järjestöille avustuksissa ja tiloissa. Se luo Espoolle paineita tukea järjestöjä aiempaa laajemmin, mihin on vaikea vastata kattavasti, koska talouden tasapainotus on vaativassa vaiheessa myös kaupungissa. Espoo on kuitenkin parhaillaan toteuttamassa toimia, joilla ns. hyte-järjestöille pystytään tarjoamaan nykyistä jonkin verran enemmän kaupungin tiloja.

Alkuvaiheen haasteiden jälkeen myönteisenä kehityksenä oppilashuollon resursointi on lisääntynyt ja kouluihin sijoitettujen ammattilaisten, kuten psykologien, kuraattorien ja terveydenhoitajien, tehtäviä on saatu aiempaa paremmin täytettyä. Kehittämistarpeita on edelleen muun muassa hyvinvointialueen tuottaman oppilashuollon ja kaupungin koulujen tietojärjestelmien tiedonvaihdoissa.

Hyvinvointialueen uuden strategian ensimmäinen muutoslupaus koskee lasten ja nuorten ensisijaisten palveluiden vahvistamista. Espoon tavoitteisiin ja haasteisiin peilaten on tärkeää, että onnistumme lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä elämänhallinnan, terveyden, oppimisen ja harrastamisen kokonaisvaltaisessa tukemisessa yhteistyönä. Hyvinvointialueen sekä Länsi-Uudenmaan kaupunkien ja kuntien kesken on sovittu yhteisen linjauksen ja toimenpiteiden valmistelusta mm. lasten ja nuorten some-liikakäytön sekä kotiintuloaikojen edistämiseksi.

5. Miten Espoon asukkaiden osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia omassa hyvinvoinnissaan ja palveluiden kehittämisessä edistetään? Miten huomioidaan maahanmuuttajien ja erityisryhmien mahdollisuudet osallisuuteen?

Espoon osallisuusmalli tullaan valtuustokauden aikana uudistamaan vastaamaan paremmin uutta Espoo-tarinaa. Vahvistamme vanhoja ja kehitämme uusia osallistumisen tapoja, joista Voxit-alustan pilotointi on yksi esimerkki. Poikkihallinnolliset ohjelmat tavoittelevat todennäköisesti omilla toimenpiteillään myös paikallista asukasosallisuutta (suunnittelutyö vielä kesken). Maahanmuuttajapalveluiden kanssa suunnittelemme keskustelutilaisuuksia eri väestöryhmille (Työkalu väestösuhdetyöhön | Yhdenvertaisuus.fi), jotta heidän kokemuksensa ja äänsä saataisiin myös kuuluville

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 01.12.2025 § 359

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Petra Mannehin ym. 21.10.2025 jättämään valtuustokysymykseen Espoon hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen nykytilasta sekä yhteistyöstä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa ja toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

Oheismateriaali

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

36/46

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 359

01.12.2025
19.01.2026

- Valtuustokysymys Yhteistyö Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa ja hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen nykytilasta sekä yhteistyöstä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

37/46

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 376

15.12.2025
19.01.2026

Asianumero 295/02.05.06/2025

Valtuusto 19.01.2026

11

Valtuustoaloite lasten ja nuorten harrastustoiminta -rahaston perustamiseksi

Valmistelijat / lisätiedot:
Ramstedt Jerry
Puranen Antti
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Aulikki Pentikäisen ym. 20.01.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen lasten ja nuorten harrastustoiminta -rahaston perustamiseksi sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Aulikki Pentikäinen ja 16 valtuutettua ovat 20.01.2025 tehneet valtuustoaloitteen lasten ja nuorten harrastustoiminta -rahaston perustamiseksi. Valtuustoaloitteessa on todettu seuraavaa:

Espoossakin lapsiperheköyhyys on kasvamassa. Köyhiksi perheiksi ajautuu luultavasti yhä enemmän perheitä muun muassa työttömyyden ja sosiaaliturvaetuuksien leikkausten vuoksi. Köyhäksi perheeksi voi joutua myös suurten asuntolainojen vuoksi. Elämän kriisitilanteissa lapsille ja nuorille harrastustoiminta voi olla ratkaiseva kannatteleva tekijä, harrastuksesta poisjääminen heijastuu kokonaisvaltaisesti lapsen tai nuoren psyykkiseen hyvinvointiin ja voi johtaa pitkäaikaiseen masennukseen, syrjäytymisen kokemukseen ja kiusatuksi joutumiseen. Tukikummit Säätiö myöntää kertaluonteista tukea perheille. Toimeentulotuesta voidaan harkinnalla myöntää tukea lasten harrastuksiin,

lähtökohtaisesti kuitenkin tuen saajalta edellytettäneen perustoimeentulotukioikeutta tai ainakin lastensuojeluasiakkuutta.

Kunta voi hakea osuutta valtiolle perintönä menneestä omaisuudesta osoittamalla siihen tietyn käyttötarkoituksen, jollei perinnönjättäjällä ole perintökaaren mukaisia perillisiä. Kunnalla on mahdollisuus hakemuksen tekemiseen, jos perinnönjättäjän omaisuus on mennyt perintönä valtiolle tai jos hänellä on kiinteistö kunnassa. Vuonna 2024 Espoo on tehnyt 11 hakemusta, joiden yhteismäärä on noin 4,78 m€. Luonnollisesti hakemusten määrä vaihtelee vuosittain. Vuosina 2023 ja 2024 Espoo on hakenut valtionperintöä mm nuorten työllisyyden edistämiseen, lasten lukutaidon kehittämiseen ja uinninoppimisvajeen korjaamiseen. Saattaa olla, että toimialoille kertaluonteisena ja yllätyksenä tulevat eurot jäävät vaille kokonaisvaltaista, tarkoituksenmukaista vaikuttavuutta.

Valtuustoaloitteessa on esitetty, että Espoossa selvitetään mahdollisuudet perustaa rahasto, jolla tuetaan lasten ja nuorten pitkäjännitteistä harrastustoimintaa.

Ratkaisuvalta valtionperinnöissä

Perintökaaren 5 luvun 1 §:n mukaan perintö menee valtiolle, jollei perillisiä ole. Perintökaaren 5 luvun 2 §:n mukaan perittävän viimeinen asuinkunta voi tehdä valtiokonttorille hakemuksen perittävän kunnalle.

Valtiokonttori päättäessään luovuttaa omaisuuden kaupungille asettaa yleensä luovutuksensaajalle seuraavat ehdot:

1. kaupunki vastaa kaikista pesän veloista ja vastuista,
2. jos ilmaantuu perimään oikeutettu tai testamentin saaja, kaupunki luovuttaa omaisuuden tälle.

Espoon kaupungin hallintosäännön 10 §:n 23-kohdan mukaan kaupunginjohtaja päättää hakea ja ottaa vastaan kaupungille tulevia valtionperintöjä ja testamentattua tai lahjoitettua omaisuutta sekä antaa näiden käyttöä koskevat tarpeelliset ohjeet.

Nykytilan kuvaus

Espoon kaupunginhallituksen 13.1.2025 saaman selvityksen mukaan Käyttötarkoitukset, joihin Espoo on hakenut valtionperintöä vuosina 2023 ja 2024 sisältää muun muassa lasten ja nuorten liikuntaharrastuksen tukeminen varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja seuratoiminnassa, uinninoppimisvajeen korjaamiseen, sekä kulttuuripalvelujen kehittämiseen nykyisissä palvelumalleissa aliedustettujen ryhmille.

Erillisen rahaston perustaminen tai käyttäminen aloitteessa kuvatun kaltaisen toiminnan tukemiseen ei nykyolosuhteissa ole

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 376

15.12.2025
19.01.2026

tarkoituksenmukaista. Vastaavaan toimintaan on mahdollisuus kanavoida varoja jo nykytilanteessa.

Rahastojen kirjanpidon osalta tulee noudattaa kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamaa yleisohjetta. Rahastojen kirjanpidon tulee olla eriytetty kaupungin kirjanpidosta ja niistä laaditaan erillinen tilinpäätös. Erillisen taseyksikön perustaminen kirjanpitoon sekä sen ylläpitäminen aiheuttavat merkittäviä kustannuksia, minkä vuoksi uusien rahastojen perustaminen on tarkoituksenmukaista vain tilanteessa, jossa rahastosta voidaan aidosti katsoa olevan nimenomaista hyötyä.

Eriytetyn kirjanpidollisen rahaston perustamista ja sen ylläpitämistä käyttötarkoitukseen, jossa vastaavat määrärahat on teknisesti mahdollista osoittaa kuten nykytilanteessa ei voida pitää tarkoituksenmukaisena. Sillä, myönnetäänkö tuki rahastosta vai vastaavista muuta kautta, ei esitetyn tarkoituksen toteuttamisen kannalta ole merkityksellinen asia.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.12.2025 § 376

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Aulikki Pentikäisen ym. 20.01.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen lasten ja nuorten harrastustoiminta -rahaston perustamiseksi sekä toteaa aloitteen loppuun käsittelyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite 20.1.2025 lasten ja nuorten harrastustoiminta -rahaston perustamiseksi

Tiedoksi

Valtuusto 19.01.2026

12

Valtuustoaloite tuotteiden, palveluiden tai raaka-aineiden hankkimatta jättämisestä Israelin laittomista siirtokunnista

Valmistelijat / lisätiedot:
Ahola Minna-Leena
Molin Elisa
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettujen Elina Rodriguez ym. jättämään valtuustoaloitteeseen, jonka mukaan Espoo ei hanki tuotteita, palveluita tai raaka-aineita, jotka ovat lähtöisin Israelin Israelin laittomista siirtokunnista sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Valtuustoaloite

Valtuutettu Elina Rodriguez sekä 21 muuta valtuutettua ovat 18.8.2025 jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Espoo ei hanki tuotteita, palveluita tai raaka-aineita, jotka ovat lähtöisin Israelin laittomista siirtokunnista eikä tee hankintoja yrityksiltä, jotka ovat osallisina siirtokuntien toimintaan tai muihin ihmisoikeusloukkauksiin.

Valtuustoaloitteessa todetaan, että Suomessa tehdään vuosittain kymmenien miljardien eurojen edestä julkisia hankintoja, joista suuri osa on kuntien ja hyvinvointialueiden hankintoja. Espoo-tarinan mukaan Espoo on vastuullinen edelläkävijä, joka toimii oikeudenmukaisesti, tasa-arvoisesti, yhdenvertaisesti ja inhimillisesti.

Valtuustoaloitteessa todetaan, että Israel on jo pitkään laittomasti miehittänyt palestiinalaisalueita ja rakentaa niille siirtokuntia. Yritykset, jotka toimivat siirtokunnissa, osallistuvat niiden ylläpitämiseen ja mahdollistavat niiden laajentamisen. Lisäksi YK:n yleiskokous hyväksyi syksyllä 2024 päätöslauselman, jossa vaaditaan kieltämään tuonti Israelin laittomista siirtokunnista ja lopettamaan laitonta miehitystä tukeva yritystoiminta. Suomi äänesti päätöslauselman puolesta.

Valtuustoaloitteen mukaan Espoo ei voi tukea ihmisoikeusloukkauksia ja sen on valittava kumppaneikseen yrityksiä, jotka kunnioittavat YK:n ihmisoikeuksia koskevia periaatteita ja kykenevät todentamaan tuotantoketjujen vastuullisuuden.

Valtuustoaloitteessa viitataan myös Sumud - Suomen Palestiina-verkoston internet-sivuille, jonne on koottu tietoa kansainvälisen liikkeen BDS:n kohdennetuista boikoteista yrityksiä ja tuotteita vastaan. Aloitteen mukaan BDS on vuonna 2005 alkunsa saanut palestiinalaisten johtama maailmanlaajuinen liike, jonka tavoitteena on rauhanomaisin keinoin katkaista taloudellinen, poliittinen ja kulttuurinen tuki Israelin toteuttamilta ihmisoikeusloukkauksilta. BDS tulee englannin kielen sanoista boycott, divestment ja sanctions.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Tämä vastaus valtuustoaloitteeseen on laadittu ensisijaisesti hankintaoikeudellisesta näkökulmasta.

Espoon kaupunki noudattaa hankinnoissaan muun muassa hankintalainsäädäntöä, pakotelainsäädäntöä sekä Espoon kaupungin eettisiä periaatteita ja yhteisiä pelisääntöjä (ns. Code of Conduct).

Hankintalainsäädäntö

Hankintalaki ja GPA-sopimus

Hankintalain 19 §:n mukaan Espoon kaupungin on sovellettava Maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen (Sops 5/1995, ns. GPA-sopimus) soveltamisalaan kuuluvissa hankinnoissa muista sopimusvaltioista oleviin tarjoajiin ja tarjouksiin samoja ehtoja kuin Suomesta ja muista Euroopan unionin jäsenvaltioista oleviin tarjoajiin ja tarjouksiin.

Israel kuuluu GPA-sopimuksen sopimusvaltioihin ja sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat kaikki EU-kynnysarvon ylittävät tavarahankinnat sekä palveluhankinnoista mm. ICT-palvelut. Näin ollen Espoon kaupungin on kohdeltava kaikkia Israelista tulevia tarjoajia ja tarjouksia samalla tavalla kuin Suomesta tai EU:n jäsenmaista tulevia tarjoajia ja tarjouksia.

Espoon kaupunki ei siten voi asettaa hankinnoissaan poikkeavia ehtoja Israelista lähtöisin oleville tarjoajille tai tarjouksille.

Hankintalain mukaiset poissulkuperusteet eivät tällä hetkellä mahdollista tarjoajien tai tarjousten poissulkua, jos tarjoaja tai tarjous, on lähtöisin Israelista.

Hankintalain 81 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan hankintayksikkö voi kuitenkin päätöksellään sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle ehdokkaan tai tarjoajan, joka on ammattitoiminnassaan syylistynyt sen luotettavuuden kyseenalaistavaan vakavaan virheeseen, jonka hankintayksikkö voi näyttää toteen.

Vakava virhe ammattitoiminnassa kattaa kaikenlaisen virheellisen menettelyn, joka vaikuttaa kyseisen toimijan ammatilliseen luotettavuuteen. Harkinnanvaraisten poissulkuperusteiden täyttyminen arvioidaan aina tapauskohtaisen arvioinnin perusteella. Laittomassa siirtokunnassa toimivalla yrityksellä saattaa olla isompi riski syyllistyä ihmisoikeusloukkauksiin ja työntekijöiden oikeuksien loukkaamiseen, mistä syystä asiaan tulee kiinnittää huomiota kilpailutuksissa ja tarvittaessa poissulkea yritys harkinnanvaraisella perusteella, mikäli vakavan virheen edellytykset tapauskohtaisen harkinnan perusteella täyttyvät.

Espoon ostot

Valtuustoaloitteessa viitatut BDS:n boikotit on jaettu kuluttajaboikotoitaviin tuotteisiin ja yrityksiin, joille vaaditaan täydellistä boikottia, painostuksen kohteisiin sekä kohteisiin, joiden osalta julkisia toimijoita painostetaan lakkauttamaan hankintasopimukset. Kuluttajaboikottiin on listattu yksittäisiä Israelista tulevia tuotteita eri tuotemerkkien valikoimissa, muun muassa elintarvikkeita. Vaikka kyse on kuluttajaboikotista, Espoo on kuitenkin kohtuullisesti selvitettävissä olevien tuotteiden ja laskutietojen osalta (pois lukien mm. matkalaskut ja erilaiset korttiosot) selvittänyt, ettei Espoo tällä hetkellä hanki kuluttajaboikottilistauksen mukaisia yksittäisiä Israelista tulevia tuotteita. Espoon kaupunki on myös vuodesta 2023 eteenpäin tehtyjen ostojen osalta selvittänyt, etteivät Israeliin rekisteröidyt yritykset ole tehneet Espoolle tavara-, tai palvelutoimituksia. Lisäksi kaupungin ateriapalvelutuottajilta on selvitetty, etteivät he käytettävissä olevien tietojen mukaan ole vuoden 2024 ja kuluvan vuoden aikana toimittaneet Espoolle Israelissa tuotettuja boikottilistauksessa olevia tuotteita (pois lukien paprikamauste, jonka alkuperämaa on Espanja).

Muut kuin Israelista tulevat tarjoajat

Espoon kaupunki ei myöskään voi asettaa hankintalainsäädännöstä poikkeavia ehtoja sellaisille muille yrityksille, jotka eivät tule Israelista, mutta joiden tuotteita ja palveluita tulisi BDS:n kuluttajaboikottilistauksen mukaan boikotoida, koska yritysten katsotaan olevan osallisina

siirtokuntien toimintaan, tai muihin ihmisoikeusloukkauksiin. Mikäli kyseiset yritykset tulevat EU:n jäsenmaasta, tai niillä on EU:n jäsenmaassa toimivia tytäryrityksiä, kyseisiä yrityksiä sekä niiden tuotteita ja palveluja on kohdeltava samalla tavalla kuin muitakin EU:n jäsenmaista tulevia tarjoajia. Tämä koskee myös BDS:n painostuksen kohteeksi nimeämiä yrityksiä sekä yrityksiä, joiden kanssa julkisia toimijoita painostetaan lakkauttamaan hankintasopimukset.

Pakotelainsäädäntö

Edellä käsitellyn hankintalainsäädännön lisäksi Espoon kaupunki noudattaa toiminnassaan voimassa olevaa pakotelainsäädäntöä. Suomessa sovellettava pakotelainsäädäntö perustuu YK:n turvallisuusneuvoston antamiin sitoviin päätöksiin sekä EU:n omiin pakotejärjestelmiin, joiden täytäntöönpanosta on säädetty laissa eräiden Suomelle Yhdistyneiden kansakuntien ja Euroopan jäsenenä kuuluvien velvoitusten täyttämistä (ns. pakotelaki). Lisäksi Espoon kaupunki noudattaa lakia varojen jäädyttämisestä terrorismin torjumiseksi.

Valtuustoaloitteessa viitataan YK:n yleiskokouksen 18.9.2024 antamaan päätöslauselmaan. Päätöslauselman taustalla on YK:n yleiskokouksen syksyllä 2022 pyytämä, ja YK:n kansainvälisen tuomioistuimen heinäkuussa 2024 antama neuvoa-antama lausunto Israelin miehityksen laillisuudesta. Lausunnossaan YK:n kansainvälinen tuomioistuin totesi muun muassa Israelin läsnäolon miehityksellä Palestiinalaisalueella laittomaksi, ja että YK:n sekä erityisesti lausuntoa pyytäneen yleiskokouksen ja turvallisuusneuvoston tulisi harkita toimia, joilla Israelin laitton läsnäolo saadaan päättymään mahdollisimman nopeasti. YK:n yleiskokous on oman toimivaltansa puitteissa antanut YK:n kansainvälisen tuomioistuimen lausunnon täytäntöönpanoa koskevan päätöslauselman, jossa muun muassa vaaditaan Israelin laittoman miehityksen lopettamista sekä kehoitetaan YK:n jäsenvaltiota välttämään sopimussuhteita ja kaupallisia suhteita Israelin kanssa, ryhtymään toimiin Israelista lähtöisin olevien tuotteiden maahantuonnin lopettamiseksi sekä asettamaan sanktioita sellaisia luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä vastaan, jotka osallistuvat Israelin laittoman miehityksen ylläpitoon.

YK:n yleiskokouksen päätöslauselmat ovat suosituksia jäsenmaille. YK:n turvallisuusneuvosto taas on ainoa YK:n neuvosto, jolla on YK:n peruskirjan VII luvun perusteella toimivalta antaa jäsenmaita oikeudellisesti sitovia päätöslauselmia. YK:n turvallisuusneuvosto ei ole toistaiseksi antanut Israelin miehitystä koskevaa päätöslauselmaa, taikka asettanut Israelia koskevia pakotteita. Myöskään EU ei ole asettanut Israelia koskevia pakotteita omassa pakotejärjestelmässään. Näin ollen Espoon kaupunki ei myöskään pakotelainsäädännön perusteella voi tällä hetkellä poissulkea Israelista lähtöisin olevia tarjouksia tai tarjoajia tarjouskilpailuista. Tämä koskee myös yrityksiä, jotka on muusta syystä nimetty BDS:n boikottilistoissa. Pakotelainsäädäntö koskee myös

voimassa olevia hankintasopimuksia. Pakotteiden asettamista seurataan aktiivisesti.

Eettiset periaatteet

Espoon kaupunki noudattaa toiminnassaan edellä selostetun lainsäädännön lisäksi kaupungin eettisiä periaatteita ja käytännön toimintatapoja (nk. Code of Conduct). Eettiset periaatteet on kesästä 2025 alkaen liitetty hankintasopimusmallipohjiin käytettäväksi erityisesti harmaan talouden riskialoihin liittyvissä hankinnoissa.

Yhteenveto

Voimassa oleva hankintalainsäädäntö velvoittaa Espoon kaupunkia kohtelemaan Israelista tulevia tarjoajia ja tarjouksia samalla tavalla kuin Suomesta tai EU:n jäsenmaista tulevia tarjoajia ja tarjouksia. Espoon kaupunki ei siten voi asettaa hankinnoissaan poikkeavia ehtoja Israelista lähtöisin oleville tarjoajille tai tarjouksille.

Espoon kaupunki ei myöskään voi asettaa hankintalainsäädännöstä poikkeavia ehtoja sellaisille muille yrityksille, jotka eivät tule Israelista, mutta joiden tuotteita ja palveluita tulisi BDS:n boikotti- ja painostuslistausten mukaan boikotoida.

Israelia vastaan ei ole asetettu pakotelainsäädännön mukaisia pakotteita. Näin ollen Espoon kaupunki ei voi tällä hetkellä poissulkea Israelista tulevia tarjouksia, tai tarjoajia tarjouskilpailuista pakotelainsäädännön perusteella.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.12.2025 § 377

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettujen Elina Rodriguez ym. jättämään valtuustoaloitteeseen, jonka mukaan Espoo ei hanki tuotteita, palveluita tai raaka-aineita, jotka ovat lähtöisin Israelin laittomista siirtokunnista sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

45/46

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 377

15.12.2025
19.01.2026

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Espoo ei hanki tuotteita, palveluita tai raaka-aineita, jotka ovat lähtöisin Israelin laittomista siirtokunnista

Tiedoksi

13

Kokouksessa jätetyt aloitteet ja kysymykset

Selostus

Hallintosäännön I osan 1 luvun 7 §:n mukaisina aloitteina on jätetty seuraava aloite / seuraavat aloitteet:

Päätösehdotus

Valtuusto:
Valtuusto lähettää aloitteen / aloitteet kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.